

BÉCSI POSTA



• Kulturális – közéleti online folyóirat •

Kiadja a Bornemisza Péter Társaság

Herausgeber / Publisher: Peter Bornemisza Gesellschaft / Association

• Bécs • Wien • Vienna •

becsiposta@gmail.com

Vendégelőadók – A Bornemisza Péter Társaságban elhangzott előadások anyagai

Dr. Szekeres Attila István
heraldikus, nemzetközi címerakadémikus előadása a Capistrangasseban
2024.02.04.

Erdély címere az osztrák államhoz kötődő címerkompozíciókban

Erdély címere viszonylag későn alakult ki, mivel a terület a korai Magyar Királyság részét képezte, az uralkodó nevében vajdák irányították, ők saját címeres pecsétjükkel hitelesítették az iratokat. Hosszú folyamat eredménye, kezdve a 16. század harmincas éveitől el egészen 1765-ig, amikor már uralkodói adománylevél általi szentesítést nyert. Akkor már nagyfejedelemségi koronával ékítve.

Erdély ismert címere keskeny vörös csíkkal vágott pajzs felső kék mezejében növekvő fekete sas arany nap és ezüst holdsarló által övezve, alsó, arany mezejében hét vörös bástya két sorban, 4:3-as elrendezésben.

Az első címerváltozatok már a mohácsi csatát követő kettős királyválasztás után feltűntek, ugyanis a nyugati részt uraló I. Ferdinánd igényt tartott Erdélyre, és ezt a vágyat címerábrázolásban is megjelenítették. Egy, az 1530-as évek elején indított augsburgi címerkönyvben bukkan fel először Erdély címere, majd láthatjuk egy térképeken is. Ekkor még csak egy növekvő sas (vagy csak a feje) és hét hegy, csúcsán egy-egy bástyával jelenik meg. Az első ábrázolás, amelyben mindhárom elem fellelhető, az Báthori Kristóf vajda 1580-ból származó emlékérméje.

1595-ben jelent meg Báthori Zsigmond fejedelem pecsétje, mely egyesíti Erdély címereleseit, valamint Havasalföld és Moldva jelképét, ugyanis Báthori Zsigmond ebben az évben vazallusi szerződést kötött a két román fejedelemséggel.

Az évek során a címer alkotóelemei – a növekvő sas, a nap és hold párosa, illetve a hét bástya – több változáson is átesetek, így a korábbi címerábrázolásokban még hét hegyen álló vár jelenik meg, majd a hegyek elmaradtak, a várak bástyákká alakultak. Azt, hogy melyik elem mit jelképez, megtudhatjuk az 1659-ben Szászsebesen tartott erdélyi országgyűlés harmadik törvénycikkéből. Az kimondta, hogy a „fél sas” a

vármegyéket, a nap és a hold a székely rendi nemzetet, a hét bástya a szász nációt jelképezi. (A székely és szász közösség „nemzetként” való megnevezésének mintájára hamarosan a sast, mint a magyar nemzet jelképét említették.)

Erdély címerképei különböző elrendezésekben megjelentek az erdélyi fejedelmek pecsétjein, pénzérméin, majd a Habsburg-házbeli uralkodók alatt egyes erdélyi pénzekben.

Végül 1765. november 2-án itt, Bécsben adta ki Mária Terézia magyar királynő (1740–1780) azt a kötet formájú adománylevelet, amely nagyfejedelemségi rangra emelte Erdélyt, s címerét nagyfejedelemségi koronával bővítette.

Az 1765-ös adománylevél címerfestményében a hold helyzete a megszokotthoz képest megváltozott: nem növekvő, hanem csökkenőként jelent meg. Ezt a címerfestő hibájának tartom, mivel a kötet formátumú adománylevél első oldalán díszítésként még növekvő holdsarló szerepel.

Mária Terézia első nagypecsétje (kettős pecsétje) az uralma alatt álló számos ország és tartomány címere között nem tartalmazta Erdély címerét. 1765 utáni kettőspecsétjének összetett címerébe beillesztette Erdély nagyfejedelemségi címerét is.

Ettől kezdve a címerkompozíciókban együtt jelenik meg Ausztria és Erdély címere. Ugyanis 1765 után, tehát Erdély nagyfejedelemségi rangra emelése után a tartomány címere részét képezte a Habsburg Birodalom címerének. Az uralkodók Ausztria főhercegei voltak, továbbá német-római császárok – Mária Terézia kivételével –, Csehország, Magyarország és társországi királyai, stb. és ettől kezdve felvették címeik közé az Erdély nagyfejedelme címet is.

Ausztria címere ezüst pólyával vágott vörös pajzs. Laikusoknak vörös-ezüst-vörös sávozású pajzs. Ez a tartomány első urainak, a Babembergeknek a címere, mely tovább öröklődött a Habsburg-ház alatt is. A folytonosság mai napig tart.

Visszatérve Mária Terézia címeréhez: a királynő középcímerének szívpajzsaként Ausztria címere jelenik meg hercegi koronával, a címer alappajzsának első negyedében Magyarország és társországi címerét látjuk. Az első kanton négyelt, első mezejében Magyarország úgynevezett régi címere, a másodikban Dalmácia, a harmadikban Horvátország, a negyedikben Szlavónia, a szívpajzsban Magyarország ún. újabb címere látható. Tulajdonképpen Magyarország ún. régi címere az első uralkodóház, az Árpádok dinasztikus címere, Magyarország ún. újabb címere a királyi hatalmat jelképező kettős kereszt, ez a két alkotóeleme Magyarország kialakult címerének. Mária Terézia királynő címerében a Magyarországot jelképező mezők alatt Erdély címere kapott helyet.

II. József császár (1780–1790) pecsétjében megőrizte Erdély címerét, ám az a középcímer bal oldalára került át. Mivel ő Lotaringiai Ferenc német-római császár és Habsburg Mária Terézia fia, az első Habsburg-Lotaringiai-házbeli uralkodó, középcímere szívpajzsa ekként jelenik meg: hasított pajzs, első vörös mezejében ezüst pólya, Ausztria címere, második, arany mezejében vörös harántpályán három apró ezüst sas, a Lotaringiai-címer. Ez még nem a Habsburg-Lotaringiai-ház címere, az az utód, II. Lipót császár (1790–1792)

.....
címerében jelenik meg: kétszer hasított pajzs, első arany mezejében a Habsburgok vörös oroszlánja, második mezejében Ausztria címere, harmadik a Lotaringiai-címer. Az alappajzsban megmaradt Magyarország és Erdély címere a Mária Terézia esetében megismert formában.

II. Ferenc német-római császárként (1792–1806), valamint osztrák császárként, mint I. Ferenc (1804–1835) ugyanazt a címet használta, ugyanúgy jelentek meg a magyar, az erdélyi és az Ausztriát magában foglaló Habsburg-Lotaringiai jelképek. A német-római birodalmat jelképező kétfejű sas kis módosítással az Osztrák Császárság jelképévé öröklődött át.

V. Ferdinánd (1835–1848) uralkodása elején módosítottak a címeren. Az 1836-ban összeállított címerben a pajzs első mezeje négyelt: Dalmácia, Horvátország, Szlavónia, Erdély, a szív pajzsban Magyarország ismert címere. Tehát jelképhasználatban Erdély bekerült a társországok közé. Ez már az előképe a Magyar Királyság későbbi középcímerének. A Habsburg-Lotaringiai szív pajzs megmaradt.

Az 1866-ban alkotott osztrák császári középcímer megbontotta a korábbi kompozíciót. Az osztrák kétfejű sas mellére került főpajzsként a Habsburg-Lotaringiai címer, melynek pajzsa körül a Habsburg Birodalom érdemrendjei tűnnek fel. Közvetlenül pajzsot övezi az 1808-ban I. Ferenc császár által alapított osztrák császári Lipót Rend. Ezen kívül két, Mária Terézia által alapított rend, az 1764-ben létrehozott magyar királyi Szent István Rend a láncán, majd az 1757-ben alapított Katonai Mária Terézia Rend az osztrák vörös-fehérvörös szalagon. Végül a legelőkelőbb, az Aranygyapjas Rend a láncán. A Lipót Rend keresztjét két érdemrend jelvénye övezi, előtte a Vaskorona Rend, mögötte az osztrák császári Ferenc József Rend keresztje.

Ezen kívül, a sas szárnyait és farkát címerek gyűrűje foglalja el. Legelőkelőbb helyen, jobbra, fent a Magyar Királyság címere, továbbá balra fent a Cseh Királyságé. Erdély nagyfejedelemségi címere bal oldalon a harmadik helyen látható, ennél előkelőbb helyet kapott Galícia és Illíria, mint királyságok, sőt még Alsó-Ausztria tartomány hercegi koronával ellátva. A sas jobb lábának karmai között kardot és jogart, bal lábával országalmát tart.



Strohl osztrák középcímer

Az 1867-ben megkötött osztrák-magyar kiegyezést követően kezdték használni önmagában a Magyar Királyság középcímerét. Négyelt pajzs: Dalmácia, Horvátország, Szlavónia, Erdély, a szív-pajzsban Magyarország kiscímere. 1874-ben bővítették a címert, a két alsó mező közé beékelést illesztettek a Magyarország fennhatósága alá került Fiumé város címerével.

1915-ben címermódosítást hajtottak végre az Osztrák-Magyar Monarchiában, ugyanis a birodalom 1878-ban megszállta Boszniát és Hercegovinát, majd 1908-ban annektálta azt. 1915-ben már folyt az I. világháború, és a Monarchia szimbolikájában is jelezni kívánta a helyzetet. Jogilag nem döntöttek arról, hogy az új tartomány melyik társországhoz tartozzon, így azt sem dönthették el, Bosznia és Hercegovina címere a dualista állam melyikének összetett címerébe kerüljön, így Dalmácia példájára Bosznia is mindkét címerbe bekerült. Az Osztrák-Magyar Monarchia közös címerét az Osztrák Császárság és a Magyar Királyság külön-külön, saját koronájával fedett címere alkotja, melyeket összeköt az uralkodó Habsburg-Lotaringiai-ház címere. Az első címer szív-pajzsában Ausztria címere látható. Erdély címere Magyarország címerében az alappajzs negyedik mezejét foglalja el.

Az első világháborút követően felbomlott az Osztrák-Magyar Monarchia, külön állam lett Ausztria, külön a megcsonkított Magyarország, Erdélyt pedig Romániához csatolták, címere Magyarország címeréből Románia címerébe vándorolt át.

Dr. Szekeres Attila István

Dr. Szekeres Attila István előadására reflektálva született a jegyzet, mely az erdélyi **Háromszék című napilapban jelent meg, 2024. február 8-án. (<https://www.3szek.ro/load/cikk/163688/szekeres-attila-istvan-eloadasa-becsben-mai-levelunk>)**

Szekeres Attila István előadása Bécsben

Február negyedikén késő délután nagy érdeklődéssel hallgatta a bécsi Bornemisza Péter Társaság (BPT) közönsége dr. Szekeres Attila István sepsiszentgyörgyi heraldikus, nemzetközi címerakadémikus Erdély címere az osztrák államhoz kötődő címerkompozíciókban című előadását társaságunk capistrangassei székhelyén. Vannak különösen szerencsésen induló előadások, és ez ilyen volt. A hallgatóság egyik tagjának kérésére, miszerint őszinte érdeklődéssel, de minden heraldikai alapismeret nélkül jött el az előadásra, az előadó magabiztos tudással és tömör előadói eleganciával vázolta fel a címerek, illetve a címertan kialakulásának folyamatát. Sokat tanultunk mindannyian a bevezető részből.

Következett az előadás témájának a részletes kifejtése, Erdély címere „alakváltozásainak”, fejlődésének a rendszeres levezetése. Hallgatóságunk jelentős része erdélyi származású lévén, a bemutatott adatokat sokkal több mint pusztán tudományos érdeklődéssel követtük. Azt hiszem, bátran kijelenthetjük, hogy mi, magyarok, a többi kelet-közép-európai nemzethez hasonlóan, sokkal erősebb érzelmi ráhangolódással figyelünk ma is szimbólumainkra, mint kontinensünk nyugati felének polgárai. Eme nagyfokú érzelmi fogékonyság, sőt, érzékenység miatt különösen fontos a tények és adatok pontos megismerése, saját szimbólumaink kialakulásának ismerete.

.....

Hallgatóságunk jó kezekben volt, hiszen dr. Szekeres Attila István nemcsak számtalan nemzetközi konferenciára járó, elismert szakemberként, illetve nemzetközi szak fórumok tagjaként, de – hogy finoman fogalmazzunk – a heraldika „frontvonaláról” érkezett hozzánk Bécsbe. Aktív címertervezőként, illetve a 2014-ben alapított Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület elnökeként munkája során számtalanszor megtapasztalhatta és tapasztalhatja a címerek és zászlók körüli, elsősorban politikai indíttatású „szakmai” viták hevét. Külön érdekesség, egyben nehezen elviselhető kellemetlenség, hogy ezek a viták, nem egyszer bántó támadások nem csak általában véve érik nemzeti szimbólumainkat és azok köztereken való használatát, de gyakran még a regionális, a városi, sőt, a községi – kisközösségi – szimbólumokat, helyi címereket, jelvényeket is utoléri! Azt hiszem, ez a mai Európában kifejezetten romániai specialitás. Az előadás szerkesztett dolgozatának záró mondatában írja az előadó-szerző: „Az első világháborút követően felbomlott az Osztrák–Magyar Monarchia, külön állam lett Ausztria, külön a megcsönkített Magyarország, Erdélyt pedig Romániához csatolták, címere Magyarország címeréből Románia címerébe vándorolt át.” Előadónk professzionális szakmaiságán túllépve én megkérdem: nem lenne itt az ideje a győzteseknek végre megnyugodni és a közös Európa határai között nemzeti kisebbségi ügyekben (is) kölcsönös tiszteletet, európai toleranciát és önuralmat gyakorolni?

Köszönjük a jól áttekinthető, élvezetes előadást!

Másréti Kató Zoltán

Műhelytitok

Bécsi Posta – Maradék – Bécsi Posta

Megújulás nélkül nem marad meg sem a természet, sem az ember, sem az emberi közösségek. Próbálkozni kell, kísérletezni, új utakat keresni és igazodni nem csak az új idők új szavaihoz, de lehetőségeihez is. A Bornemisza Péter Társaság (BPT) irodalmi és művészeti lapja, a Bécsi Posta – a BPT tulajdonképpeni egyesületi közlönye - nem azért *törekszik online kulturális-közéleti folyóirattá átalakulni*, mert az eddigi egyesületi közlöny lehetőségei szerint nem volt hasznos és jó, hanem azért, mert az utóbbi évek jelentősen megváltozott anyagi, szellemi és közösségi körülményei között a BPT-nek részben más és újabb feladatokat kell találnia magának.

A megváltozott anyagi körülmények megtöbbszörözték egyesületi értesítőnk előállítási költségeit, így magától értetődő, hogy az annyi más sajtótermék által is követett online megjelenést választjuk, mely közelebbről technikailag is megoldódik, véglegesítődik. Addig is pdf-küldeményekben osztjuk meg az érdeklődőkkel gondolatainkat.

Ami a küldetésvállalás új aspektusait illeti, hiteles feladatnak ígérkezik számunkra, hogy a „Maradékot” vagyis a világkörüli magyar diaszpóra tagjait megszólítsuk, ezért folyóiratunk eredeti

munkacímét a bibliai, Mózes-könyvebeli „szolgáló maradék” értelmében képzeltük el, tehát nem (el)fogyásunk szomorú tényére, hanem elsősorban az utolsó emberig tartó szolgálat szükségességére utaltunk benne. A „Maradék” címet végül azért nem használjuk, mert van nekünk egy jól kipróbált, szép és régi, megszokott nevünk: a Bécsi Posta. Mint azt már néhány hónapja megkezdjük, a BPT hírlevelekben a gyakorlati tájékoztatásokat nyújtjuk, míg a megújuló Bécsi Postában közösségünk gondolatait és emlékeit közöljük. Hisszük, hogy ezek a gondolatok megállják a helyüket, de tudjuk, hogy nagyon nehéz lesz őket gyakorlatba ültetni. Szerényen és lassan tesszük a dolgunkat, mert viszonylag eszköztelenek és főleg kevesen vagyunk, lehet viszont csatlakozni: javaslatokkal is, de mindenekelőtt visszaemlékezésekkel, fényképekkel, elmesélt (élet)történetekkel.

Ennyi bevezető után, következzen Lengyel Ferenc tanár, költő, műfordító, a Bécsi Napló szerkesztőjének a levele. mkz

Elektronikusan, világhálón küldött és érkezett e-velet kapok. Levelet egy író embertől, hátmögötti, nem hivatalos nevén Kató Zolitól. Benne egy javaslatszerű gondolatmenettel az ausztriai magyar „kinnlevők” (kb. diaszpóra jelentésben értett kinnlevők) Maradék címmel képzelt új sajtótermékének ötletével. Elolvasta után, mint puskából kilőtt golyó születik azonnali válaszem. Ma már árnyalnám, finomítanám itt-ott. De akkori [2023. június, a szerk. megj.] énem tükre, és ha már ilyen lett, maradjon ilyennek: lobogó, lendületes, jóakarató baráti válasznak.

Villámlás délután. *Első szavam, gondolatom ez volt: villámcsapás. A váratlan lépés, az előrefutás, a végveszélybe került művelődési társaság, a bécsi BPT egyszisztenciális döntésének előkészítése, annak előszele két oldalról is megérintett, megcsapott.*

Mielőtt az ösztönszerűen gomolygó és rendszertelen ötletthalmaz eldöntette volna velem, hogyan viszonyuljak a kérdéshez, nagyon el kellett döntenem a higgadt belegondolás érvrendszere mentén (ami nem mindig erősségünk nekünk, magyaroknak), hogy viszonylag higgadtan futom végig a távot, amelyet a döntés – amennyiben megvalósul – útvonaltervként megrajzol.

(A táv, perspektivikusan, egyfajta szűkülő tölcser-rajzzal lenne leginkább ábrázolható; olyan rajzolatú rajzé, amely mintha egy beszűkülő lehetőségek közötti vergődés látomásába torkollana, egyre szűkebb térbe zártan.)

Sorra véve a javasolt megteremtendő világhálós fórum pontokba szedett tartalmát, egyenként igyekezem reflektálni rájuk:

Nem a küllők, az abroncs tartja össze a kereket. *Az abroncs-kerék jelképből igaz, tetszőlegesen, de kiemeltem egy mozzanatot: Igen, kell egy abroncs, kell az összetartó erő. De ennek „kikalapálása”, és a további hasznossága (azaz: működése, működtetése) nagyon sok és sokrétű feladat. Kérdés, hányan, kik, és milyen beleadással, milyen személyi és társadalmi háttérrel, mekkora időráfordítással, milyen belső és megbízható ellenőrzéssel lesznek képesek megvalósítani fő célkitűzését, az abroncs-szerepet. Pillanatnyilag úgy látom: rövid időtávon belül megteszik, és pillanatnyi átlendülés megvalósítására képesek lesznek, leszünk, lennénk. A három igealakzat a sok közül a három legvalószerűbb árnyalatot „szkicceli”.*

.....

A „Maradék” hosszútávú túlélését éppoly veszélyeztetettnek látom, mint a jelenlegi BPT kiadványét és tartalomét. (Annyi változna, hogy több munkával egy olyan új fórumot kellene el- és befogadtatni, amelyre nem tudjuk, kik és mekkora tömegben lennének „vevők”.) Ráadásul elvenné a helyi (bécsi, Bécs-közei) és működő kapacitások egy részét a már kialakult munkavégzési rutinoktól.

A **keret-fórum lehetőségét** maguk az érintettek fogják leszűkíteni: a nem egységes diaszpóra, az érdekellentétek hullámzásában vergődő jóindulat és annak képviselői az értelmezési (helyzet- és konfliktusmegoldás-értelmezési) próbálkozásokkal egymást kioltó folyamatokat fognak gerjeszteni, végső soron önkilító jellegűek is lesznek. Az érdeklődés, a nyitottság a szétszórás legkísértőbb fázisába került közösség iránt, úgy vélem, kevésnek fog bizonyulni a jövőbeli esélyek hatékony javításában. Erőtlen önérvényesítő (kimondottan: egoisztikus, integrációra hajlamos, beolvadáspárti) irányzat érvényesül a külföldre távozott sokaságban. A maga felé forduló tömeg aligha fog bekapcsolódni a közös érdeket szolgáló bármilyen nemes célzatú tevékenységsorozatba. Vagy ha igen, az eddigi kiáramló, eddigi diaszpóráképző hullámok mindenike azt igazolja, hogy alig akad olyan, amely egy, maximum. két nemzedéken túlélne, erre képes lenne. Hiányzik a generációs tapasztalatok továbbadása (egyetlen pl. rá: a magyar kultúr-iskola létének parlagra állítása, tartalmi-szellemi elhanyagolása). A kétnemzedékes fázison túlnövő elgondolás hiányában folyamatos újratezdés-szimptomába fogunk esni (nem is beszélve a belekeseredett „öregéről”). Vagyis: az aktuális diaszpóra – két-három utolsó hulláma – a kontinuitás helyett Sziszifusz-tünetben él. Ennyiben, így szemlélve a helyzetet, a keret-fórum megteremtése maga a csoda lenne...

Az együttműködés a jelenben sem zavartalan: szavakban együtt, (és ha nem egymás ellen, hála az égnek, akkor is többnyire:) tettekben külön tevékenykedik minden szervezeti forma. Minden egyes, kis és nagy társadalmi alakulat arra törekszik, hogy saját csoportérdekeit megvalósítsa, ebből a keretből aligha fog kilépni, már csak a személyi függőségek, elkötelezettségek, szim- és antipátiák okán. (A jelenleg megélt „demokratikus” elvek mentén.) Egy ilyen „rendszerbe” kerülve, a Maradék nem sokáig fogja bírni a „gyűrődést” – vagyis a néma elhallgatást. Sajnos, hiába a tervezett színvonal, a legmagasabb elvárások önmagunktól. Legalábbis én így látom. Még a belső zavaroktól mentes próbálkozások is megbicsaklottak, korábban is, ld. Szabó Dezső vagy Németh László évtizedekkel korábbi kultúrkísérleteit.

A **sokrétű kapcsolatrendszerben élő diaszpóráról**: a dokumentálás, a körbejárás, önmagunk nagytó alatti szemlélése nagyon nagy jót tenne nemzeti ego-ónk egészsége megteremtésének, építési folyamatának. De megvalósítása nagy munkatársi létszámot feltételez, tehát még több elkötelezett alkotóra, szerkesztőre lenne szükség – a mintaképekben gondolkodó, önzetlen embertípus (aki olvasható módon képes írni is) viszont egyre ritkább. A beilleszkedő nemzedékek önmaguk egyedi létfeltételeit javítják, a nagy közösség csak baráti körük, köreik határáig érdekli őket. E fal áttörésére nagyobb munkaközösség lenne csak képes, nagyobb erővel. Nemcsak szellemi jellegű, hanem lelki alapú erőről van szó. És az is lassan építkezik, ami teremt, az ő munkája is lassan szilárdul meg.

A **szétszórás leküzdése** is egy „ötágú sípból” kinőtt, immár teljes klaviatúrájú zongorát, sok-sok billentyűzet kívánna meg. S hol van, aki egy ilyen „hangszeren” kiegyensúlyozottan játszani tudna? Ettől

függetlenül, talán ez lenne az a mozzanat, amely a leghatékonyabban beindult és már működik a nemzet részegységei között. E téren tehát csak hangsúlyosabbá lehet tenni mozzanatokot, újat nehezebb lesz fölmutatni.

A többnyelvűség egy rendkívül pozitív vonulat, de megvalósítása még több energiát igényel. Az energia mögötti személyi odaadással együtt. Korlátairól lásd előbb, a korábbiakban.

A reményteljesség az örök – változásaiban koherens és kontinuum-jellegű – támogatás nélkül elég kevés lesz. A támogatások korlátozott volta előbb-utóbb kikezdi a kezdeti szervezeti kereteket, erodáláshoz fog vezetni. Ld. a többi orgánomot, szerveződést a diaszpórában.

A továbbiakkal (a felvázolt rovatokkal, áttekinthetőséggel, szuverenitással stb.) egyetértve az utolsó megjegyzés: kár a meglevő és mindenütt nehézségekkel küzdő orgánumok (tehát a már felépített, ilyen-olyan, de időbeli felnövekedésük okán szervesen működő formációk) mellé egy konkurens média-egységet megteremteni. A meglevő Bécsi Napló, nyomtatott és világhálós változatai, a Rólunk kizárólag internetes újságja mellett (amely máris az első konkurenciája) az új fórum aligha lesz képes hosszú távon a sokirányú, vázolt tevékenységeket rendszeresen megvalósítani. A világháló előretörése ellenére sem. Ráadásul csak hangsúlyeltolódást teremtene az európai töredezett magyarság körében, nem hozna teljesen újat.

Mindennek ellenére, a töprengés, a kétségbeesés, a reménytelenség rigómezei eddigi hangulatának hátat fordítva – saját gondolataim ellenében szeretném hinni: sikerülhet. Mert minden ötletben van valami olyan új mozzanat, amelyből, ha csak egyetlen egy árva eszme új égtáj felé növeszti ágát, már megéri egy következő tavaszra gondolva, a jövő évi virágzás reményében „kertészkedni”, a jelképes magot elültetni – írom, minden eddigi ész-érvémet fölírva, az egyik földjegy szülöttjeként determináltan. De a BPT folyóirat-elődje, a Másokért együtt egykori szerkesztőjének, Szépfalusi Istvánnak a szavait idézve: óvatos duhajként... Magam szavaival: kanyarok előtt visszafogva lovaink gyeplőjét...

Baráti gondolatokkal és féltő óvatossággal,

Lengyel Ferenc

Hálásan köszönjük Lengyel Ferenc tanár úr hozzászólását, meglátásait, és mindenkit arra biztatunk, hogy a témához bátran szóljon hozzá, véleményükre kíváncsiak vagyunk!

Postakürt - levélváltás

2024. január 15.

Tisztel BP Társaság!

Jómagam régi (1993-tól) résztvevő vagyok a Társaság rendezvényein, mint Szépfalusi István meghívottja akivel ezután elmúlásáig barátságot is ápoltam miután segített erdélyi diszidensként Ausztriában lábra állani. De távozta után megszakadt a kapcsolatom a társasággal.

Ma hallottam a burgenlandi magyar rádióadásban egy új publikációjuk megjelenéséről. Szeretnék erről többet megtudni!

Előzetes köszönettel,

Balaskó Vilmos

.....

2024. január 16.

Tisztelt Balaskó Vilmos úr!

Kapcsolatfelvételét, érdeklődését köszönöm!

Alakuló publikációnkról, tavaly decemberi hírlevelünkben lehet részletesen olvasni, csatolva küldöm. Ugyancsak megküldöm Önnek januári hírlevelünket is, benne két rendezvényre való meghívóval.

Szívélyes üdvözlettel,

Másréti Kató Zoltán

2024. január 18.

Tisztelt Másréti Kató Zoltán elnök úr!

Köszönöm válaszát és a mellékelt kimerítő információs anyagot! Jómagam mióta a 80-at betöltöttem, személyesen már nemigen veszek részt rendezvényeken, de követni fogom közleményeiket, esetleg alkalom adtán bejegyzéseimmel kapcsolódni is fogok hozzájuk, tapasztalataimat megosztani.

Megjegyzem, hogy első sorban egy több mint 60 éves hobbszerű megszállottsággal űzött aplikatív (automatika-robotika-folyamatirányítás) tudományos kutató vagyok – ma, mint tanácsadó, és csak emellett foglalkozom minden mással, többek között irodalmi jellegű dolgokkal is: Több mint 150 riportom, cikkem, könyvrészeim jelentek meg különböző kiadványokban, legtöbbször a gépeim, berendezéseim telepítéseinek helyeiről világszerte, amiket személyesen vezettem.

Szívélyes üdvözlettel,

Balaskó Vilmos

2024. február 26.

Kedves Balaskó Vilmos úr!

Hozzájárulását szeretném kérni, hogy levélváltásunkat a BPT online kiadványában, a Bécsi Postában közölhessem, mivel hasznosnak tartanám gondolatait másokkal is megosztani. Nagyon megtisztelne minket továbbá, amennyiben írást, bejegyzést küldene élete eseményeiről, illetve munkáságáról. Köszönjük szépen!

Szívélyes üdvözlettel,

Másréti Kató Zoltán

2024. február 28.

Kedves Másréti Kató Zoltán úr!

Megtisztelőnek érzem ajánlatát több szempontból is: Első sorban a BPT-hez kapcsolódó kedves emlékeim miatt, aztán olvasva a Bécsi Naplóban közölt egyik nemrégii cikkét meggyőződhettem az ön irodalom művelő értekeiről, akivel számomra egy kiváltság közreműködni és harmadszorra, de nem utolsó sorban azért, mert így módomban lesz gondolataimat, megélt szép-szomorú emlékeimet szélesebb körben egyszerű módon okulásképpen másokkal is megosztani.

Tehát kezdjem magamról: Édesapám az az erdélyi ref. lelkész és tanár, aki az 56-os magyarországi események nyomán Erdélyben perbe fogtak és az un. érmihályfalvi csoportban Sass Kálmán és Hollós Istvánnal együtt halálra ítélték. Az Apánk halálítéletét később életfogytiglani kényszermunkára változtatták, majd az 1964-es általános kegyelemmel szabadlábba helyezték, és megírta az azóta már három kiadást megért emlékiratát, az „Élet a föld alatt“ címen. Itt mellékelem az első és második kiadás előszavát: <https://acrobat.adobe.com/id/urn:aaid:sc:EU:b0ef9e9f-fb18-46ac-b6d8-32d4332262dd>

Hogy miként sikerült kitörni a tragédiánk következményei alól amikor nekünk családtagoknak is a „rendszeridegen“ státuszt adták, többek között nem lévén jogunk semmiféle továbbtanulásra, ezt majd egy másik alkalommal fogom elmondani...

Maradok további tisztelettel,

Balaskó Vilmos

2024. március 1.

Kedves Balaskó Vilmos úr!

Nagyon szépen köszönöm levelét és azt, hogy Ön is fontosnak érzi érzéseit, gondolatait, illetve élete folyásának eseményeit megosztani közösségével. Olyan világban élünk, melyben az ember társaitól egyre inkább elszigetelődik, így az egymás irányába kinyújtott kéznél semmi nem lehet fontosabb. Olvastam édesapjának megrázó kálváriájáról és nagy érdeklődéssel várom, várjuk további beszámolóit.

Szívélyes üdvözlettel,

Másréti Kató Zoltán

ADOMÁNY

Februári előadásunk után hozzám lép az idős hölgy: - Adományoznék maguknak egy festményt, amennyiben elfogadják. Kémikus vagyok, de szenvedélyem a festés – mondja. A képet Torockón festettem. Maguk biztosan fogják értékelni, ne kerüljön idegenhez.

Néhány napra rá megszólal a telefonom: a hölgy, Zoltán Katalin, behozná a festményt. Igyekszem a székhelyünkre, magam is amatőr festő lévén, őszintén kíváncsi vagyok. Mikor kicsomagoljuk a képet megdöbbenek: ez több, mint amatőr művészet! Ez nem csak Torockó, a Székelykő, de ez maga a torockói napfény a falusi házak oldalán, a kertek alján plasztikus árnyékok, eleven színek mindenütt...

Beszélgetünk. Ughy István festőművésszel és feleségével közösen töltött el 2007-ben két hetet Zoltán Katalin Torockón, és a falut vásznain magával hozta. Most ott függ Társaságunk előadótermének falán a festmény, hadd csodálja meg mindenki. Köszönjük szépen az adományt! mkz

.....

A Bécsi Posta kulturális-közéleti folyóirat küldetése:

- A bécsi székhelyű Bornemisza Péter Társaság (BPT) online folyóirata, szellemi fórumot biztosít a magyar diaszpórában élőknek és alkotóknak, illetve a magyar diaszpórával foglalkozóknak.
- Nem csak a kisebb-nagyobb közösségek, de minden egyes ember élete és sorsa is érdekel minket. A múlt éppúgy foglalkoztat, mint a diaszpórában élők mindennapjai. Munkánkkal fennmaradásunk esélyeit reméljük erősíteni.
- Hisszük, hogy a diaszpórában élő magyarok érdekeltek egymás megismerésében, és sajátos életvitelük - életfelfogásuk által képesek egymással együttműködni.
- A magyar diaszpóra sokrétű családi, kulturális és társadalmi kapcsolatban áll a befogadó közeggel, melyben tevékenyen létezik. Nem csak a magunk, de a teljes magyar nemzet számára is értékesek ezek a kapcsolatok, ezért dokumentálásukra bő teret biztosítunk.
- A magyar diaszpórának nem csak Magyarországgal, hanem az anyaország határain kívül élő magyar nemzeti kisebbségekkel is közvetlen kapcsolatokat szükséges ápolnia. Igyekszünk ezeket a kapcsolatokat erősíteni.
- Folyóiratunk elsődleges nyelve a magyar, de szerzőink és fordítóink révén más nyelveken is szívesen megszólalunk. Hiszünk a soknyelvűség fontosságában, míg anyanyelvünk ékességére vigyázunk.
- A *Bécsi Posta online kulturális-közéleti folyóirat* egy reményteljes próbálkozás. Szellemi műhelyünk önállóságához, szabadon gondolkodó státuszunk szuverenitásához minden körülmények között ragaszkodunk, ezért támogatóinkat kizárólag az Olvasók, az önzetlen magánemberek és vállalkozók, egyesületek és közösségek tagjai sorából reméljük.
- Szerzőink közé várjuk mindazokat, akik a magyar diaszpórában élnek bárhol a világon, és eredeti, még sehol nem közölt irodalmi vagy más természetű írott alkotással, önéletírással, családtörténettel, családi albummal vagy a magyar diaszpóra múltjára és jelenére vonatkozó bármilyen más dokumentummal jelentkeznek. Ugyancsak szerzőnk lehet, aki a magyar diaszpórára vonatkozó saját kutatást végzett, végez és eredményeit közölné, illetve mindazok, akik életpályájuk folyamán ismereteket és tapasztalatokat szereztek a magyar diaszpórával kapcsolatban. Meghívott előadóink, illetve felkért szerzők is közölnek lapunkban. Külön hangsúlyozzuk, hogy a másod-, harmad- és többedgenerációs leszármazottak, magyar felmenőikről, emlékeikről, magyar kötődéseikről nem csak magyar, de más nyelven is írhatnak nekünk! • *You are welcome to tell us and our readers about your „Hungarian memories” in all languages!* • *Gerne können Sie uns und unseren Lesern in allen Sprachen von Ihren „ungarischen Erinnerungen“ erzählen!* • *¡Les invitamos a contarnos a nosotros y a nuestros lectores sus "recuerdos húngaros" en todos los idiomas!* • *N'hésitez pas à nous raconter, ainsi qu'à nos lecteurs, vos « souvenirs hongrois » dans toutes les langues!* •

Tisztelt Barátunk! Amennyiben támogatni szeretné a Bécsi Posta kulturális-közéleti online folyóiratot, kérjük írja oda: Verwendungszweck: Az Ön neve + "Spende" + Bécsi Posta és a következő banki adatokat használja:

EmpfängerIn: Peter Bornemisza Gesellschaft

Bankverbindung: Unicredit-Bank Austria, 1020 Wien, Rothschildplatz 1.

BLZ: 11000 Konto Nr. 00207578600

IBAN: AT58 1100 0002 0757 8600

SWIFT (BIC): BKAUATWW

A Bornemisza Péter Társaság hálásan köszöni támogatását!

A BPT elnöksége

Absender: P.b.b Péter Bornemisza Gesellschaft
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

www.bornemisza.at

Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien

Medieninhaber und Herausgeber: Péter Bornemisza Gesellschaft, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15. Redaktion: Mag. Zoltán Kató
E-Mail: bornemiszapetertarsasag@gmail.com Bankverbindung der Gesellschaft: Unicredit-Bank Austria, 1020 Wien, Rothschildplatz 1
BLZ: 11000. Konto Nr. 00207578600, IBAN: AT581100000207578600; SWIFT (BIC): BKAUATWW
